

Udskrift af dombogen

DELDOM

Afsagt den 7. november 2017 i sag nr. BS R1-219/2017:

A
v/ mandatar Danmarks Lærerforening

mod
B
v/ værge og

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen drejer om, hvorvidt en 8 årig dreng, sagsøgte har handlet ansvarspådragende i relation til en rygskade, som sagsøger, A på-drog sig under arbejdet som lærer for en gruppe børn i heldagsskolen, og om erstatningen i givet fald skal nedsættes på grund af egen skyld eller accept af risiko.

Sagsøgerens påstand under denne delhovedforhandling er, at sagsøgte, B tilpligtes at anerkende, at han den 2. april 2014 udviste erstatningspådragende adfærd overfor A, og således anerkende at sagsøgte er erstatningsansvarlig for tilskadekomst sagsøger blev påført på grund af sagsøgtes erstatningspådragende adfærd. Sagsøgte, B tilpligtes endvidere at anerkende, at sagsøgte A ikke har udvist erstatningsrelevant egen skyld, der berettiger til fradrag i erstatningen.

Sagsøgtes påstand er frifindelse, subsidiært, at en eventuel erstatning til sagsøger, A skal bortfalde eller nedsættes på grund af egen skyld eller accept af risiko.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

A var i 2014 ansat som lærer på Skole. Hun arbejdede i heldagsklassen. I klassen var der 12 elever, der alle havde særlige behov.

Den 2. april 2014 anmeldte A en arbejdsskade. Af skadesanmeldelsen, der er sket på blanket for anmeldelse af arbejdsulykker mv.,

står følgende:

"Beskrivelse af forløbet:

Skadelidte stod foroverbøjet over 2 elever og kildede dem.

En 3. elev sprang op på skadelidtes ryg.

Skadelidte fik et stræk i ryggen af trykket fra eleven midt på ryg og skulder."

Skaden blev ved Ankestyrelsens afgørelse af 10. oktober 2016 anerkendt som en arbejdsskade. I afgørelsen står følgende anført om hændelsen:

"Vi har lagt til grund, at du den 2. april 2014 stod foroverbøjet og kildede to elever, som sad på gulvet, da en tredje elev sprang op på din ryg og tog fat om din nakke. Dit fagforbund har efterfølgende oplyst, at den tredje elevs vægt på skadestidspunktet, anslås at være ca. 20 kg. Din arbejdsgiver har oplyst, at barnet i februar 2014 vejede 23,8 kg.

Vi har lagt vægt på, at hændelsen er egnet til at medføre smerter i ryggen. Du var udsat for en pludselig belastning, med træk om halsen, hvilket gav en forholdsmæssig stor belastning af ryggen. Din ryg var endvidere mere udsat ved belastningen, idet du stod foroverbøjet."

A blev som følge af sygefraværet efter hændelsen opsagt til fratrædelse pr. 30. april 2015. Hun har været sygemeldt siden skadens indtræden.

Det barn, der ifølge beskrivelserne i anmeldelse og afgørelse hoppede op på hendes ryg, var sagsøgte B, der er født den 25. november 2005, dvs. han var 8 år og 4 måneder på skadestidspunktet.

Der er under sagen afgivet forklaring af A og kst. skole-leder C.

A har forklaret, at hun blev ansat på skole som nyuddannet skolelærer. Hun blev ansat som lærer, men er ikke længere ansat på stedet. skole er en helt almindelig folkeskole, hvor hun blev ansat til at være lærer i heldagsskoleklassen. Børnene i heldagsklassen var dem, hun brændte for. Det var børn som havde følelsesmæssige, faglige besværligheder. Nogle børn var udadreagerende og andre var de stille børn, der trak sig ind i sig selv. De udadreagerende børn kunne sparke til en stol eksempelvis, hvis der blev stillet krav. Da hun var der, var der 12 elever i heldagsklassen, og de blev sat sammen under hensyn til deres faglige udgangspunkt. De var fra 6 år op til 15-16 år. De var 3 pædagoger og 3 lærere til at tage sig af heldagsklassen.

En dag i heldagsklassen gik således, at eleverne mødte ind kl. 9.15. 45 minutters undervisning, pause, 45 minutters undervisning, spisepause. De var altid sammen med eleverne, også i pauserne. Der var også aktiviteter om eftermiddagen med I-pads og lektier. De havde meget social læring, fordi eleverne havde alle et problem med socialt samvær med andre børn, især i større grup-

per. Leg var en del af den sociale læring.

Legen blev brugt i deres sociale indlæring. Hun deltog selv i legen, men var også observatør, så hun kunne holde øje med elevernes leg sammen. Hun deltog også selv i de ofte meget aktive lege, som i pauserne blev henlagt til det udendørs, medmindre det var virkelig dårligt vejr.

Hun havde ikke fået at vide, at der kunne være risiko for at komme til skade. Den snak har hun aldrig haft med ledelsen. Hun var ikke gjort bekendt med, at der kunne være øget risiko for skade i klassen. Hun var gjort bekendt med, at der kunne være brug for magtanvendelse. Enten hvis eleven var til fare for sig selv eller andre.

Hun var lærer i heldagsklassen fra 2003 til 2014, men hun anså det ikke for at være et særligt farligt arbejde, og hun fik heller ikke et risikotillæg som en del af sin løn. Hun ved ikke af, at der udbetales et sådant tillæg til nogen lærere i Svendborg Kommune.

B gik i heldagsklassen. Inden skaden havde han måske gået der i ca. ½ år. Hun ved ikke, hvorfor han gik i heldagsklassen. Hun vidste kun, at han havde sociale problemer med de andre elever i den klasse, han kom fra. De voksne i heldagsklasse havde to børn, som de særligt var tilknyttet. B var ikke et af hendes to børn. Hun havde ham kun i pausesituationerne. De elever, hun havde, var ældre end B. Hun havde ikke forud for skaden haft episoder, hvor B sprang op på hendes ryg eller lign.

Skadesepisoden skete udenfor. De var gået udenfor med børnene efter spise-pausen. Nogle af børnene ville gerne lege dåseskjul. Nogle havde lyst til at være med, men andre ville ikke. B ville gerne være med. Hun tog sig af de to børn, som ikke ville være med i gemmelegen. Dem legede hun med. En af drengene kom hen og ville give hende et hestebid over knæet. En anden dreng kom til. De var 10-12 år gamle. De satte sig ned på hendes fødder og ville give hende hestebid. Hun stod op med strakte ben og lænede sig ind og drengene, og ville kilde dem. Et barn, B kom til og hoppede op på ryggen af hende og holdt fast om hendes hals. Hun rettede sig op og ville gøre sig fri af barnet, da hun kunne mærke noget i sin ryg, så hun frigjorde barnets hænder fra taget om sin hals. Derefter reagerede B meget voldsomt, som beskrevet i papirerne, hvor han boksede hende i maven.

Hun har senere fået at vide af en kollega, at han var løbet ned ad en bakke, som vel er ca. 5-6 skridt, og sprang derfra op på hendes ryg. Det var meget overraskende for hende, at han sprang op på hendes ryg. Hun har også konkluderet, at han dårligt kunne være kommet andre steder fra, idet han netop sprang op på hendes ryg.

Hun mener ikke, at hun selv bærer skylden for, at han sprang op på hendes ryg. De brugte meget tid på at lære børnene, hvordan man byder ind i en leg

uden at komme i en konflikt, herunder at man skulle spørge pænt og ikke hoppe op på nogen eller slå dem, for at være med.

Legen med hestebid og kildning var en almindelig leg med børnene. De havde mange fysiske lege med børnene. Der var forskel på, hvordan de kvindelige og mandlige medarbejdere tumlede rundt med børnene. De kvindelige medarbejdere indgik ikke i brydning med eleverne.

Der har ikke været andre episoder, end dem, der er beskrevet i materialet, herunder heller ikke tidligere episoder, hvor et barn et hoppet op på hendes ryg.

På modpartens spørgsmål forklarede hun, at hun gik direkte fra seminarier og ind i ansættelsen på Skole. Hun havde ikke set B være voldsom forud for episoden. Han havde svært ved at være sammen med andre børn. Han kunne godt være hidsig, hvis der blev stillet krav. Han kunne godt lade det gå ud over klasseværelsets møbler, men hun havde aldrig set ham være voldsom overfor en person før.

Episoden i 2005 var ikke en episode, hun havde set komme. Det var i en madlavningssituation, hvor en elev mente, at hun skulle have et kram, da hun var i højde med eleven.

De var i fysisk kontakt med børnene, når de var med i børnenes lege. Det var boldspil, gemmelege el.lign. De var de styrende voksne i legen, og deres forhold til eleverne var mere nært end det er for almindelige folkeskolelærere.

Efter uddannelsen har hun fået et AKT-lærer kursus samt et kursus i rideterapi. Hesten er et terapeutisk redskab til eksempelvis børn med angst, ADHD, uro og andet. Det er et redskab til at skabe ro. Der har også været nogle hel- og halvdagskurser i håndtering af eleverne i heldagsklassen.

Vedr. selve episoden ved hun ikke, hvad årsagen var til, at han hoppede op på ryggen af hende, men hun kan gisne om, at det var fordi han ville være med i legen. Situationen med leg med hestebid, fastholden af benene og det at kilde med børnene var en situation, som ikke var usædvanlig i heldagsskolen.

De voksne i heldagsklasserne i Svendborg Kommune havde på et sikkerhedskursus fået information om, at reglerne om magtanvendelse skulle anvendes i en situation, hvor de isolerede børnene fra gruppen. Hun havde ikke set eller deltaget i magtanvendelse i situationer, hvor B gik amok på stole og borde. De to, der havde den gruppe, B var med i, har hun fået fortalt, fastholdt ham i de situationer.

Hun var den der stod meget for madlavningen i klassen. Hun havde et meget nært forhold til de fleste af børnene i heldagsskolen.

Generelt havde hun set børnene være voldsomme overfor hinanden. De mandlige medarbejdere kunne indgå i brydning med børnene, mens de kvindelige medarbejdere mere tog sig af de børn, der var kede af det og lignende.

C har forklaret, at hun er konstitueret skoleleder på Skole. I 2014 var hun administrativ leder på Skole. Heldagsklassen blev oprettet i 2001 med 8 elever og 4 voksne. Opdraget var observation og udredning, og børnene kunne maksimalt være der i 2 år, og der var alle klassetrin. Der var en tilbageslutningsprocent på 44 %. De resterende elever kom til andre specialtilbud. er en heldagsskole, hvor for-ældrene også er involveret. B er i dag på , idet han ikke blev sluset tilbage til den almindelige folkeskole. Hun ved ikke, hvad B's problematik var.

Generelt var der hos børnene problemer med AKT-færdighederne: Adfærd, Kontakt, Trivsel. Derfor var der brug for udredning af børnene. Der er en meget stor forskel på at være 8 børn og 4 voksne, og så en almindelig klasse med 26 elever og én lærer.

Hun kan ikke udtale sig om, hvilke episoder der konkret har været i relation til voldsomhed. Lærerne i heldagsklassen siger, at det ikke nødvendigvis er fysisk voldsommere i heldagsklassen, men man bliver i konflikten længere, end man har mulighed for i en almindelig klasse. Hun synes, at det lyder voldsomt, hvis B har ommøbleret på møblerne i klasselokalet.

Når der ansættes personale i heldagsklassen, så går man efter relationskompetencer, personer som er i stand til at opbygge en tæt kontakt til eleverne. Det fremgår af A's sag, at hun har taget et rideterapikursus.

Heldagsklassen lægger op til meget, meget tætte relationer til de børn, der er i klassen. Barnet kommer ind i heldagsklassen, fordi det er blevet ekskluderet fra dets normale klasse, og personalet skal genopbygge den tillid til børnene ved at være meget tæt med dem. De voksne gik ud og købte ind med børnene og spiste sammen med dem. Børnene skulle blive en del af et fællesskab. Der er mere kram, knus og tæthed, end der er i almen skolen, for det hjælper børnene til at mærke sig selv. Samværet i heldagsklassen kan sammenlignes med at være på lejrskole med eleverne, idet man er sammen i spisesituationer og andre familielignende situationer.

De voksne deltager i legen, men man kan ikke sige, at det er voldsommere end i normal skolen. Det anderledes er, at man bliver længere i konflikten. En lærer fra heldagsklassen har fortalt hende, at konteksten er meget forskellig i heldagsklassen og i en almindelig folkeskole, primært fordi der er flere voksne og mere tid. Et barn kan tages væk fra gruppen. En afdelingsleder har sagt, at tumlelege og lignende er en grad voldsommere end i normal skolen.

Hun ved ikke, hvorfor B er på , og hun ved ikke, hvor længe han var på Skole.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har vedr. ansvarsgrundlaget i sine anbringender gjort gældende, at

- "sagsøgtes adfærd overfor sagsøger den 2. april 2014 ved bagfra at springe op på ryggen af sagsøger, mens sagsøger stod foroverbøjet og havde begge sine ben fastlåst er udtryk for erstatningspådragende adfærd fra sagsøgte,
- sagsøgte henset til sin alder burde have indset, at hans handlemåde indebar risiko for, at sagsøger kunne komme til skade,
- blandt andet henset til at sagsøger ikke var forberedt på sagsøgte bagfra sprang op på ryggen af sagsøger, mens sagsøger stod foroverbøjet og havde begge sine ben fastlåst, burde sagsøgte henset til sin alder indse, at hans handlemåde indebar risiko for, at sagsøger kunne komme til skade, og sagsøgte har således handlet bebrejdselsværdigt (culpøst),
- sagsøgte, da han den 2. april 2014 udviste erstatningspådragende adfærd overfor sagsøger, er erstatningsansvarlig for den tilskadekomst, der måtte være blevet påført sagsøger på grund af sagsøgtes erstatningspådragende handling den 2. april 2014."

Sagsøger har under sin procedure navnlig lagt vægt på, at B skal bedømmes på sin alder og ikke på baggrund af, om han må have en diagnose eller andre særlige behov, og har i den forbindelse henvist til erstatningsansvarslovens § 24a. Han skal i erstatningsgrundlagsvurderingen sammenlignes med et almindeligt alderssvarende barn, og sagsøger har særligt lagt vægt på, at der ikke er grundlag for at nedsætte erstatningen i medfør af § 24a, 2. pkt. Først og fremmest fordi det ikke er gjort gældende, men også fordi sagsøgte er ansvarsforsikret.

Sagsøger har ikke udvist egen skyld ved at gå på arbejde og passe børnene velvidende, at nogle af dem havde udadreagerende adfærd. Hun har fulgt de instruktioner, som hendes arbejdsgiver havde givet. Hun indgik på skadestidspunktet i en almindelig leg med børnene, og kom til skade som følge af en helt umotiveret, uventet og pludselig handling fra sagsøgtes side.

Sagsøgte har gjort følgende anbringender gældende:

- "at sagsøger ikke er kommet til skade på grund af forhold, som kan lastes sagsøgte,
- at sagsøgte ikke har reageret anderledes en andre udadreagerende børn med særlige behov, da han ønskede at være med i den leg som sagsøger var i gang med sammen med to andre børn,
- at sagsøger ved at være beskæftiget på Skole i en klasse med børn, der er udadreagerende, og som har særlige behov, har påtaget sig ri-

sikoen for at blive udsat for en hændelse, som den sagsøger påberåber sig
- og som hun også har været udsat for i 2005,

- at sagsøgte ikke har handlet uagtsomt,
- at sagsøgers eventuelle tilskadekomst ikke har været en påregnelig følge for sagsøgte, og
- at sagsøgte derfor ikke er erstatningsansvarlig overfor sagsøger."

Til støtte for den subsidiære påstand har sagsøgte gjort gældende, at en eventuel erstatning til sagsøger skal bortfalde eller nedsættes på grund af egen skyld og accept af risiko.

Sagsøgte har i den forbindelse nærmere henvist til, at hun var uddannet i specialpædagogik og havde taget AKT-kursus og kursus i rideterapi, ligesom hun havde været på sikkerhedskursus, ligesom hun ikke var ansat i et almindeligt lærerjob, men i en specialklasse. Hun havde således accepteret en risiko i sit job. Hun vidste, at B var hidsig, og at der kunne opstå voldsomme tumlelege. Hop op på ryggen måtte derfor ligge indenfor det forventelige for hende og da ikke mindst, når hun tidligere var kommet til skade i sit job med specialbørnene. Hun havde tilmed engageret sig i en voldsom leg med nogle børn.

B havde ikke nogen viden om ryggens anatomi, og han har ikke handlet uagtsomt ved at ville være med i den leg, som var i gang. Han kan desuden som 8 årig ikke pålægges ansvar, da skaden ikke har været påregnelig for ham.

Retten begründelse og afgørelse

Retten lægger på baggrund af Ankestyrelsens afgørelse til grund, at sagsøgtes skade er sket som følge af, at B, da han var 8 år og 4 måneder gammel, sprang op på ryggen af A's ryg og hagede sig fast om hendes hals eller nakke. A var uforberedt på denne handling, der skete uventet og pludseligt, mens hun stod foroverbøjet med ryggen til. Efter det oplyste skete det ligeledes umotiveret, da B ikke var med i den leg, som var i gang med to andre børn på skolen.

Der er intet grundlag for at antage, at B har gjort det for at skade A.

På grund af situationens voldsomhed, hvor B bagfra sprang op på ryggen af A og efterfølgende hagede sig fast til hendes nakke eller hals, må B have indset, at en sådan handling, navnlig når den kom uventet bagfra og ikke fra en deltager i legen, kunne udsætte A for skade. Retten lægger vægt på, at B derved har handlet anderledes end et barn på mere end 8 år normalt handler, og B har således pådraget sig et erstatnings-

ansvar, da den omstændighed, at han havde adfærdsmæssige udfordringer, efter praksis ikke kan føre til en anden bedømmelse.

Den omstændighed, at A havde taget beskæftigelse som lærer i en heldagsklasse for socialt og adfærdsmæssigt udfordrede børn og havde efteruddannet sig hertil, kan ikke føre til, at der foreligger accept af ri-siko.

Den omstændighed, at skadelidte var engageret i en leg med fysiske elementer med to andre børn, gør ikke, at retten finder grundlag for at nedsætte erstatningen på grund af egen skyld, da skdevolder var et barn, der ikke var med i legen, ligesom legen heller ikke kan karakteriseres som farlig.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, B ved værgerne skal anerkende, at B den 2. april 2014 har udvist erstatningspådragende adfærd overfor sagsøger A, og at erstatningen ikke skal nedsættes på grund af udvist egen skyld eller accept af risiko fra skadelidte, A's side.

Fastsættelse af sagens omkostninger udsættes og sker under hovedsagen. .

Anni Højmark
retspræsident

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Svendborg, den 7. november 2017.

Pernille Bramskov Mortensen, kontorfuldmægtig